

Sygn. akt V U 545/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w S. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska-Klamann**

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania E. B.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 31 stycznia 2013 r. znak (...)

w sprawie E. B.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu E. B. prawo do emerytury począwszy od 10 grudnia 2012 r., nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony E. B. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 31.01.2013 roku, znak: (...) domagając się jej zmiany, poprzez przyznanie prawa do emerytury.

Ubezpieczony zaskarżonej decyzji zarzucił, że nie jest ona zgodna ze stanem faktycznym. Na potwierdzenie słuszności swoich zarzutów wskazał na konieczność przesłuchania w sprawie wnioskowanych świadków.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych podnosząc, że zebrany materiał dowodowy nie pozwala na jednoznaczne i bezsporne przyjęcie, że E. B. przez 15 lat pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 10.12.2012 r. ubezpieczony E. B., ur. (...), złożył wniosek o emeryturę.

Ubezpieczony posiadał niekwestionowany przez organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący na dzień 01.01.1999 r. łącznie 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych oraz uzupełniających –praca w gospodarstwie rolnym

rodziców, w tym 10 lat i 6 miesięcy okresu pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony nie należy do OFE. Nie pozostaje w stosunku pracy. Zarejestrowany jest w PUP w L. jako bezrobotny bez prawa do zasiłku.

Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 26.07.1978 r. do 31.03.1986 r. i od 16.12.1996 r. do 31.12.1998 r. w Przedsiębiorstwie (...) w S..

Dowód: /wniosek – k. 1-3 akt ZUS; kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych – k. 4 akt ZUS, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r.– k.20 akt ZUS, zaskarżona decyzja – k. 31-31 v. akt ZUS/

Ubezpieczony w spornym okresie zatrudnienia tj. od dnia 26.07.1978 r. do 31.03.1986 r. i od 16.12.1996 r. do 31.12.1998 r. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował przy wytwarzaniu mąki kasz, płatków i śruty. Ubezpieczony pracował jako młynarz przy produkcji mąki, mielił mąkę maszynami. Ubezpieczony pracował również na czyszczarni oraz pakował mąkę.

Dowód: / akta sprawy : wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 23 w zw. z k. 25 (00:01:35-00:07:15), zeznania świadka Z. K. – k. 23 v. w zw. z k. 25 (00:10:10-00:13:08), zeznania świadka R. R. – k. 23 v. w zw. z k. 25 (00:13:09-00:15:43), zeznania świadka J. W. – k. 23 v. w zw. z k. 25 (00:15:44-00:20:30), zeznania ubezpieczonego – k. 24 w zw. z k. 25 (00:22:09-00:25:05), akta osobowe ubezpieczonego: umowa o pracę z dnia 26.07.1978 r. – k. 9, umowa o pracę z dnia 17.03.1997 r. – k. 26, aneks z dnia 03.09.1996 r. – k. 28, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach – k. 42, świadectwo pracy z dnia 31.07.1999r. – k. 43, akta emerytalne: - legitymacja ubezpieczeniowa – k. 17 /

Praca ubezpieczonego w spornym okresie zatrudnienia tj. 26.07.1978 r. do 31.03.1986 r. tj. przez 7 lat 8 miesięcy i 6 dni oraz od 16.12.1996 r. do 31.12.1998 r. tj. przez 2 lata i 16 dni w Przedsiębiorstwie (...) w S. była pracą w warunkach szczególnych. Łączny okres pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych po doliczeniu okresu bezspornego uznanego przez organ rentowy w wymiarze 10 lat i 6 miesięcy, wynosi **20 lat 2 miesiące i 22 dni**. Ubezpieczony według stanu na dzień 01.01.1999r. posiada wymagany 15 letni staż pracy w warunkach szczególnych.

Dowód: / akta sprawy : wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 23 w zw. z k. 25 (00:01:35-00:07:15), zeznania świadka Z. K. – k. 23 v. w zw. z k. 25 (00:10:10-00:13:08), zeznania świadka R. R. – k. 23 v. w zw. z k. 25 (00:13:09-00:15:43), zeznania świadka J. W. – k. 23 v. w zw. z k. 25 (00:15:44-00:20:30), zeznania ubezpieczonego – k. 24 w zw. z k. 25 (00:22:09-00:25:05), akta osobowe ubezpieczonego: umowa o pracę z dnia 26.07.1978 r. – k. 9, umowa o pracę z dnia 17.03.1997 r. – k. 26, aneks z dnia 03.09.1996 r. – k. 28, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach – k. 42, świadectwo pracy z dnia 31.07.1999r. – k. 43, akta emerytalne: - legitymacja ubezpieczeniowa – k. 17 /

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego E. B. dotyczące ustalenia uprawnień do emerytury w warunkach szczególnych zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 - w brzmieniu obowiązującym do końca grudnia 2012r. - emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Obecnie od 01.01.2013 r. brak jest obowiązku rozwiązaniu stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony E. B. na dzień wydania decyzji miał ukończone 60 lat – ukończył je w dniu 26.12.2012 r., nie jest członkiem OFE, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237 poz.1312) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 kpc, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi

środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w dziale X poz. 10 wymieniona jest praca przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty. Natomiast w wykazie A dziale X pod poz. 10 pkt 1 i 3 stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach (Dz. U. Nr 2, poz. 4) wymienione jest stanowisko młynarza i pakowacza przetworów zbożowych.

Postępowanie dowodowe wykazało, że praca ubezpieczonego w całym spornym okresie jest pracą w warunkach szczególnych. Zdaniem Sądu praca ubezpieczonego na stanowisku młynarza oraz pakowacza przetworów zbożowych była pracą w warunkach szczególnych.

Fakt pracy ubezpieczonego E. B. w warunkach szczególnych w spornym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w S. potwierdzili świadkowie Z. K., R. R. oraz J. W..

Zeznania świadków Sąd uznał za wiarygodne albowiem były one stanowcze, logiczne, zgodne i wzajemnie się uzupełniały. Odnosi się to zarówno do rodzaju i okresu zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska oraz rodzaju wykonywanych czynności. Świadczyli oni osobami, które miały bezpośredni kontakt z ubezpieczonym w trakcie świadczenia przez niego pracy w przedmiotowym zakładzie pracy, zorientowane zatem były w materii będącej przedmiotem ich zeznań.

W ocenie Sądu zeznania świadków, dane z akt osobowych ubezpieczonego oraz książeczka ubezpieczeniowa w pełni potwierdzają sporny okres zatrudnienia E. B. w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił, że ubezpieczony w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty na stanowisku młynarza oraz pakowacza przetworów zbożowych.

W okolicznościach niniejszej sprawy oczywiste jest to, że również pracodawca ubezpieczonego za sporny okres zatrudnienia pracę jego postrzegał jako pracę w szczególnych warunkach, zaś uchybienia formalne pracodawcy nie mogą skutkować pozbawieniem ubezpieczonego prawa do należnych mu świadczeń.

Praca ubezpieczonego E. B. w czasie spornych okresów zatrudnienia od 26.07.1978 r. do 31.03.1986 r. tj. przez 7 lat 8 miesięcy i 6 dni oraz od 16.12.1996 r. do 31.12.1998 r. tj. przez 2 lata i 16 dni w Przedsiębiorstwie (...) w S. była

pracą w warunkach szczególnych. Łączny okres pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych po doliczeniu okresu bezspornego uznanego przez organ rentowy w wymiarze 10 lat i 6 miesięcy, wynosi **20 lat 2 miesiące i 22 dni**.

Sąd uznał zatem, iż ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki wymagane do przyznania świadczenia z art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym stanie rzeczy, z przytoczonych motywów, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu E. B. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 10.12.2012 r. tj. od dnia złożenia wniosku, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego, o czym orzekł jak w sentencji wyroku.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do świadczenia.